

15 De grondlegging der wereld

De uitdrukking van of voor 'de grondlegging der wereld' komen we in het Nieuwe Testament tienmaal tegen. Hieronder volgen alle teksten waar we ze tegenkomen:

*'Opdat vervuld zou worden wat gesproken is door de profeet, toen hij zei: Ik zal Mijn mond opendoen met gelijkenissen; Ik zal over dingen spreken die verborgen waren **vanaf de grondlegging van de wereld.**' (Mat. 13:35).*

*'Dan zal de Koning zeggen tegen hen die aan Zijn rechter hand zijn: Kom, gezegenden van Mijn Vader, beërf het Koninkrijk dat voor u bestemd is **vanaf de grondlegging van de wereld.**' (Mat. 25:34)*

*'Opdat van dit geslacht afgeëist wordt het bloed van alle profeten dat **van de grondlegging van de wereld af** vergoten is' (Luk. 11:50).*

*'Vader, Ik wil dat waar Ik ben, ook zij bij Mij zijn die U Mij gegeven hebt, opdat zij Mijn heerlijkheid zien, die U Mij gegeven hebt, omdat U Mij hebt liefgehad **vóór de grondlegging van de wereld.**' (Joh. 17:24).*

*'Omdat Hij ons **vóór de grondlegging van de wereld** in Hem uitverkoren heeft, opdat wij heilig en smetteloos voor Hem zouden zijn in de liefde.' (Ef. 1:4).*

*'Wij die tot geloof gekomen zijn, gaan immers de rust binnen, zoals Hij gezegd heeft: Daarom heb Ik in Mijn toorn gezworen: Mijn rust zullen zij niet binnengaan! En dat terwijl Zijn werken al **sinds de grondlegging van de wereld** voltooid zijn.' (Heb. 4:3).*

*'Want dan had Hij **vanaf de grondlegging van de wereld** dikwijls moeten lijden. Maar nu is Hij bij de voleinding van de eeuwen eenmaal geopenbaard om de zonde teniet te doen door het offer van Zichzelf.' (Heb. 9:26).*

*'Hij is wel van tevoren gekend, **vóór de grondlegging van de wereld**, maar in de laatste tijden geopenbaard omwille van u.'* (1 Pet. 1:20).

*'En allen die op de aarde wonen, zullen het aanbidden, althans van wie de namen niet zijn geschreven in het boek des levens van het Lam Dat geslacht is, **van de grondlegging van de wereld af.**'*¹ (Opb. 13:8).

*'Het beest dat u gezien hebt, was en is niet; en het zal opkomen uit de afgrond en naar het verderf gaan. En zij die op de aarde wonen, van wie niet **vanaf de grondlegging van de wereld** de naam geschreven staat in het boek des levens, zullen zich verwonderen als zij het beest zien, dat was en niet is, hoewel het er toch is.'* (Opb. 17:8).

De woorden 'grondlegging van de wereld' leiden onze gedachten als vanzelf naar de schepping. Bij grondlegging denken we in elk geval aan fundering, iets opbouwends. De vraag is echter of dit juist is. Om dit te onderzoeken is moeten we wat tijd en aandacht aan woordstudie besteden. Dit komt in het algemeen wat technisch over, en voor sommigen wat langdradig, maar het is in veel gevallen de geëigende weg om de waarheid na te vorsen.

Grondlegging

Het Griekse woord voor grondlegging luidt *katabolè*. Naast de bovenvermelde teksten, waar het samengaat met kosmos, wereld, vinden we het woord in Hebrreeën 11:11, 'om zaad te geven' (SV) *eis katabolèn spermatos*. Elders vinden we het woord in het Nieuwe Testament niet.

Het woord is afgeleid van het werkwoord *kataballoo*.

Kata duidt op een nederwaartse beweging, en *balloo* betekent gooien, werpen. Onze woorden ballista en ballistiek zijn er van afgeleid. Een ballista is een belegeringswerktuig om grote stenen mee te slingeren, en de ballistiek is de leer die de beweging van projectielen in de lucht bestudeert. Zelfs ons woord bal, in de zin van een dansfeest, is op *balloo*, via het Griekse *ballizoo*, dansen, terug te leiden. Verder hebben we het woord metabolisme, een

---

¹ Let wel op de tweede komma in deze zin. 'Van de grondlegging der wereld' hoort niet bij 'Dat geslacht is', maar bij 'geschreven in het boek des levens van het Lam'. Dus niet: 'geslacht van de grondlegging der wereld', maar 'geschreven in het boek des levens van het Lam van de grondlegging der wereld'.

moeilijk woord voor de stofwisseling. De stofwisseling is onderscheiden in anabolisme en katabolisme. Anabolisme of assimilatie is het opbouwende deel, waarbij eenvoudige verbindingen worden omgezet in meer samengestelde, energierijkere organische stoffen. Katabolisme is het afbrekende deel van de stofwisseling, waarbij energie vrijkomt. En Koenen handwoordenboek van de Nederlandse taal² vermeldt ons dat katabolisme komt van het Griekse woord dat omverwerping betekent.

Meest letterlijk vertaald komen we met het woord *katabaloo* uit op nederwerpen en met *katabolè* op nederwerping. Het werkwoord *katabaloo* wordt wel in het Nieuwe Testament gebruikt:

‘Wij worden vervolgd, maar niet verlaten; neergeworpen, maar niet te gronde gericht.’ (2 Kor. 4:9).

*‘Laten wij daarom het eerste onderwijs met betrekking tot Christus laten rusten, en doorgaan tot de volmaaktheid, zonder opnieuw het fundament **te leggen** van bekering van dode werken en van geloof in God.’ (Heb. 6:1).*

*‘En ik hoorde een luide stem in de hemel zeggen: Nu is gekomen de zaligheid, de kracht en het koninkrijk van onze God en de macht van Zijn Christus, want de aanklager van onze broeders, die hen dag en nacht aanklaagde voor onze God, is **neergeworpen.**’ (Opb. 12:10).*

In de eerste en de derde tekst is het woord inderdaad vertaald met neerwerpen; niet bepaald in een positieve zin, zoals we grondlegging verstaan.

Paulus was terneergeslagen; de context wijst duidelijk op een benauwde gemoedstoestand.

De satan is na de strijd met Michaël uit zijn woonplaats in de hemelen verdreven en op de aarde geworpen. Het begin van Gods oordeel over hem.

De tweede tekst spreekt over het leggen van een fundament en is in die zin interessant daar *katabaloo* samen verschijnt met een ander woord dat kennelijk met fundament vertaald kan worden.

---

² Zevenentwintigste druk.

Dat woord is *themelios*.³ Het werkwoord waarvan dit woord is afgeleid is *themelioöo*,⁴ vertaald met gronden of funderen. Interessant is Hebreeën 1:10.

*'En: In het begin hebt U, Heere, de aarde **gegrondvest**, en de hemelen zijn de werken van Uw handen.'* (Heb. 1:10).

Waarom interessant? Wel, voor de schepping, de fundering van de aarde gebruikt Paulus hier dus niet het woord *katabaloo*, maar *themelioöo*, met de gangbare betekenis van funderen. Bovendien staat het hier niet samen met kosmos, maar met *gè*, aarde, land.

Hadden de schrijvers van de uitdrukking 'de grondlegging der wereld' de aandacht willen vestigen op de schepping, dan lag hun een ander, meer gangbaar woordgebruik, voor handen.

Al met al biedt dit alles genoeg reden om te komen tot de vertaling

'de omverwerping der wereld'.

Ik geloof dat dit de juiste intentie van de woorden weergeeft, en ons verwijst naar een grote catastrofe tussen Genesis 1:1 en 1:2.

Voor wie het nog niet genoeg is, er is nog meer informatie over het gebruik van het woord *katabaloo* beschikbaar: de Septuagint, de oude Griekse vertaling van het Oude Testament.⁵ Zoals de bijlage laat zien wijst het gebruik van het woord daar op enkele uitzonderingen na, naar een verwoesting.

Het is waar en aantoonbaar dat in het Grieks ten tijde van het schrijven van het Nieuwe Testament het woord *themelios* in andere geschriften voorkomt als 'fundament'. Maar wat zegt dat feitelijk? De Bijbelschrijvers waren niet bezig met de romannetjes van hun tijd. Daar hadden ze helemaal geen tijd voor. Zij waren druk met het Woord van God. De Septuagint is niet geïnspireerd, maar de tekst werd wel gebruikt bij hun Bijbelonderzoek, zelfs voor citaten in het Nieuwe Testament. Het gebruik van het woord in de

---

³ Voor een concordantie van dit woord, zie bijlage 6.

⁴ Voor een concordantie van dit woord, zie bijlage 7.

⁵ Zie bijlage 8.

Septuagint is voor ons doel dus belangrijker dan het gebruik ervan in de wereldse literatuur van die dagen.

De uitdrukking 'de omverwerping der wereld' heeft ons nog veel meer te leren. Driemaal vinden we 'voor de omverwerping der wereld'. Tweemaal gaat het daar over Christus. Eenmaal over de Gemeente, welke is Zijn Lichaam. De zeven andere teksten spreken over 'van' of 'vanaf de omverwerping der wereld'. Dat geeft ons geweldig veel onderwijs, maar het voert te ver om dat in het bestek van Genesis te bespreken.